

“TASDIQLAYMAN”
O‘rinchiq davlat pedagogika
universiteti rektor
G.I. Muxamedov

Bilim sohasi:	100000 – Taʼlim
Taʼlim sohasi:	110000 – Taʼlim
Taʼlim yoʻnalishi:	6011800 –Xorijiy til va adabiyoti (ingliz tili)

Chirchik – 2023

8. Qo'shimchalar va old qo'shimchalarning farqi 9. Affikslarning ko'p ma'noliligi 10. So'z turkumining tuzilishi 11. So'z klasteri va So'z oilalari 12. So'z turkumining rivojlanishi 13. Semantik o'zgarishlarning sabablari 14. So'z ma'nosining buzilishi va eskirishi. 15. Ingliz tili so'z boyligi 16. O'zlashgan so'zlar va ularning xossalari 17. Ko'p ma'nolilik va omonimiya 18. Sinonimlar va ularning tasnifi. 19. Antonimlar va ularning tasnifi. 20. Qo'shma so'zlar va ularning ma'nolari 21. Konversiyaning eng keng tarqalgan turlari 22. Qisqartirish va uning xarakterli xususiyatlari 23. Semasiologiya va uning predmeti 24. Ma'no turlari 25. Semantik o'zgarishlarning sabablari 26. Ko'p ma'noli va monosemantik so'zlar 27. Sinonimlar va ularning tasnifi. 28. Antonimlar va ularning tasnifi. 29. O'zlashtirilgan so'zlarning turlari 30. Frazzeologiyani predmeti 31. Frazzeologik birliklarning sinonimiyasi, polisemiya 32. Ingliz tilini kengaytirish. 33. Buyuk Britaniya va AQShda so'zlashuvchi ingliz tilining tabiati haqidagi fikrlar. 34. So'zlarni qarama-qarshi tahlil qilish 35. Grammatik mavzulardan birini chuqur o'rganish 36. Ma'n tarjimai bilan shug'ullanish 37. Micro dars rejasini tuzish 38. Erkin mavzuda kitob tahlil qilish 39. Darajaga mos test va tarqatma materiallar tuzish 40. Poster prizintatsiya tayyorlash 41. Mavzuga doir so'z lu'g'atini yaratish 42. Kurs davomida o'rganigan so'zlar lu'g'atini tashkil qilish 43. Nega trendlar uchun vaqt sarflash kerak 44. Mening bo'sh vaqtim 45. Hayotiy hikoyalalar 46. Unutilmas voqea 47. Vaqt o'tkazish 48. Mening kelajakdagi maqsadlarim 49. Maqsadlarning o'zgarishi 50. Internetiz hayot	
--	--

Affikslarning ko'p ma'noliligi. 6-mavzu. Affikslarning tasnifi O'lik va tirik affikslar. Mahsuldor va unumsiz affikslar. Affikslarning unumdorligi va chastotasi. Affikslarning tuzilishiga kora tasnifi. Affirelarning ma'nosiga ko'ra tasnifi. Affikslarning qaysi gap bo'lagini yasashiga kora bolinishi. Affikslarning uslubiy murojaati. 7-mavzu. So'z klasteri. So'z turkumidagi hosilalanish darajasi. So'z turkumining tuzilishi. So'z turkumidagi so'zlarning hosilaviy va semantik munosabatlari. 8-mavzu. So'z klasteri va So'z oilalari So'z klasteri va So'z oilalari. So'z turkumining rivojlanishi. 9-mavzu. Konvertatsiya Konversiyani o'rganishga turli nuqtai nazarlar. Konversiyani diaxronik darajada o'rganish. Konversiyani sinxron darajada o'rganish. 10-mavzu. Konversiyaning eng keng tarqalgan turlari Konversiyaning eng keng tarqalgan turlari. Konvertatsiyada hosila va asos so'zning bog'lanishi juftlar. 11-mavzu. Qo'shma so'zlar Qo'shma so'zlar va ularning ma'nolari. Qo'shma so'zlarning tasnifi. Qo'shma so'zlardagi komponentlar munosabatining turlari. Qoshma sozlarning so'z turkumlaridan farqi. Birikmalarni o'rganishda sinxron va diaxronik yondashuvlar. 12-mavzu. Qisqartma so'zlar Qisqartirish va uning xarakterli xususiyatlari. Qisqartmalardan tilde foydalanish. Tilga kiritb kelayotgan qisqartmalar 13-mavzu. So'z yasashning boshqa kichik usullari Ovoz almashinuvisulida so'z yasaliishi. Qayta shakllanish asosida so'z yasaliishi. Aralash usulda so'z yasaliishi. 14-mavzu. Semasiologiya Semasiologiya va uning predmeti. So'z ma'nosi atamasining ta'rif. Ma'noni o'rganishga yo'naltiruvchi va funksional yondashuvlar. Ma'no turlari. Motivatsiya va uning turli turlari. 15-mavzu. Ma'no turlari Ma'no turlari. So'z yasaliishda motivatsiya va uning turli turlari.	
---	--

16-mavzu. So'zlarning ma'nosini o'zgartirish Semantik o'zgarishlarning sabablari. Metafora va metonimiya. Metafora va o'xshatish. So'z ma'nosining kengayishi va cheklanishi. So'z ma'nosining buzilishi va eskirishi. 17-mavzu. Polisemiya Ko'p ma'noli va monosemantik so'zlar. Polisemiyaning o'rganishga diaxronik va sinxron yondashuvlar. 18-mavzu. Kontekst, uning turlari va so'zlarning turli ma'nolarini aniqlashdagi roli Kontekst, uning turlari va so'zlarning turli ma'nolarini aniqlashdagi roli. So'zlarning turli ma'nolarining chastota qiymati va stilistik mos yozuvi. Turli tilardagi polisemantik so'zlarning turli ma'nolarini qiyosiy o'rganish. 19-mavzu. Omonimlar Omonimlarning ta'rif. Omonimlarning tasnifi. Omonimlarning manbalari. 20-mavzu. Ko'p ma'nolilik va omonimiya. Ko'p ma'nolilik va omonimiya. Omonimik juftlarning so'z yasovchi faoliyati. 21-mavzu. Tizim sifatida tilning lug'at tarkibi Sinonimlar va ularning tasnifi. Antonimlar va ularning tasnifi. 22-mavzu. Neologizmlar, arxaizmlar va eskirgan so'zlar Neologizmlar, arxaizmlar va eskirgan so'zlar. Emotsional rangdagi so'zlar. Semantik yo'nalishlar 23-mavzu. Ingliz tili so'z boyligi Ingliz tili so'z boyligi. So'zlarning tildagi o'rni haqida mumozara. Tug'lama so'zlar va ularning xususiyatlari. O'zlashgan so'zlar va ularning xossalari. So'zlarning o'zlashtirilishiga lingvistik va tildan tashqari omillar. 24-mavzu. O'zlashtirma so'zlarning assimiatsiyasi O'zlashtirilgan so'zlarning turlari. O'zlashtirilgan so'zlarning fonetik assimiatsiyasi. Grammatik assimiatsiya. Yangi kirib kelgan so'zlarning leksik assimiatsiyasi. Assimiatsiya darajalari. 25-mavzu. O'zlashma so'zlarning ingliz tili morfologik va fonetik tuzilishiga ta'siri O'zlashma so'zlarning ingliz tilining morfologik tuzilishiga ta'siri. O'zlashma so'zlarning ingliz tili fonetik tuzilishiga ta'siri 26-mavzu. O'zlashtirma ko'zlarning manbai va natijasi O'zlashma so'zlar manbalari va kelib chiqishi o'rtasidagi farq. So'zlarning	o'zlashuv manbasiga ko'ra tasnifi. Ingliz tilining lug'at tarkibiga qarz olishning ta'siri. 27-mavzu. Frazeologiya Frazeologiyaning predmeti. Frazeologik birliklarning tasnifi. Frazeologik birliklarning so'zlarga turg'unligi, idiomatikligi va tengligi haqidagi nuqtai nazar. Frazeologik birliklar tarixi. Frazeologik birliklarning sinonimiya, polisemiya. 28-mavzu. Amerikada ingliz tili Ingliz tilini kengaytirish. Buyuk Britaniya va AQShda so'zlashuvchi ingliz tilining tabiiati haqidagi fikrlar. AQSH va Buyuk Britaniyada ingliz tilining fonetik va grammatik farqlari. Buyuk Britaniya va AQShda ingliz tilining leksik farqlari. Ingliz tilining ikki varianti orasidagi leksik farqlarning tarixiy sabablari. 29-mavzu. So'zlarning turli tomonlarini o'zaro bog'lash So'zlarning o'zaro bog'liqligi tishunos olimlarning muhokama predmeti sifatida. Chastotalar qiymati va so'zlarning ma'nolari sonining o'zaro bog'liqligi. So'zning chastota qiymati va semantik faolligi va frazeologik faolligi o'zaro bog'liqligi. So'zning kelib chiqishi va ita chastota qiymatining o'zaro bog'liqligi, semantik, hosilaviy, frazeologik faoliyat. 30-mavzu. Leksikologik tadqiqotda foydalaniladigan usullar So'zlarni qarama-qarshi tahlil qilish. So'zlarning tarkibiy tahlili. So'zlarning bevosita tarkibiy qismlari tahlili. So'zlarni taqsimlash tahlili. So'zlarning transformatsion tahlili. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdirmoqlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Leksikologiyaning predmeti 2. Leksikologiyada qo'llaniladigan lingvistik tadqiqot usullari. 3. Ingliz tili lug'atlari va ularning rivojlanishi. 4. Lug'at turlari. Lug'atlarda leksik birliklarning tanlanishi. 5. So'zlarning tuzulishi 6. So'z yasash turlari. So'z yasash usullari. 7. Affiksatsiya va uning bo'linishi
---	---

Fan/modul kodi		O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
AT105		2023-2024	2	5	
Fan/modul turi		Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy		Ingliz		4	
Fanning nomi		Auditorya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Amaliy tilshunoslik (Roman-german tillari)		60		90	150
2. I. Fanning mazmuni.					
Fanni o'qitishdan maqsad –amaliy tilshunoslik fani ingliz tili leksikologiyasi haqida to'liq ma'lumot berish, talabalarni so'zlarning matnunkor olami, ularning ma'nolari, shakllanishi, rivojlanishi va qo'llanilishi bilan tanishtirishdan iborat.					
Fanning vazifasi – Xorijiy tili o'qitishda asosiy tamoiilaridan (leksika, grammatika, talaffuz) shuningdek retseptiv va produktiv nutq faoliyatini (o'qish, tinglab tushunish, yozish, gapirish)ni o'rgatish bilan bir qatorda o'quvchi va talabalarning ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda ularning kelgusidagi faoliyati davomida zarur bo'ladigan bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lish.					
II. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar					
II.1. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etildi:					
1-mavzu. Leksikologiya fan sifatida					
Leksikologiyaning predmeti. Leksikologiyaning turlari. Leksikologiyaning tilning boshqa jihatlari bilan aloqasi. So'zlari o'rtasida mavjud bo'lgan munosabat. Til lugatini o'rganishda diaxronik va sinxron yondashuvlar. Leksikologiyada qo'llaniladigan lingvistik tadqiqot usullari. Leksikologiyaning bo'limlari					
2-mavzu. Leksikografiya					
Ingliz tili lug'atlari va ularning rivojlanishi. "Lug'at turlari". Lug'atlarda leksik birliklarning tanlanishi. Lug'atlarning kiritilishi. Ingliz tili lug'atlarining tuzilishi					
3-mavzu. So'zning tuzilishi					
So'zlarning tuzilishi va uning hususiyatlari. So'z tuzilishidagi faol komponentlar.					
4-mavzu. So'z yasashi					
So'z yasash mavzusi. So'z yasashini diaxron va sinxron o'rganish. So'z yasash turlari. So'z yasash usullari.					
5-mavzu. Affiksatsiya					
Affiksatsiya va uning bo'linishi. 2. Qo'shimchalalar va old qo'shimchalarning farqi. 3. Affikslarning kelib chiqishi. 4. Omonim va sinonimik affiksalar. 5.					

3. VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)	
Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:	
• Kelajakdagi kasbiy faoliyatda ingliz tili va adabiyoti fan sohalari bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'ladi; • Ingliz tili va adabiyotiga oid fanlar bo'yicha Xorijiy tillarni bilishning umumiy xalqaro standart darajalari (CEFR- Common European Framework of Reference for Languages)ga ko'ra C1 (nemis tilidan B2) darajasidagi bilimlari asosida ilmiy-tadqiqot ishlarida ishtirok eta oladi; • Aniq maqsadlarga yo'naltirilgan kasbiy vazifalarni yechishda nazariy bilim, amaliy ko'nikma va malakalarga ega bo'ladi va ulardan foydalana oladi.	
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • interfaol keys-stadliar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hiyoa qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. J. Vuranov, A. Muminov A practical course in English Lexicology. T. 1990. 2. Leonhard Lipka. English Lexicology. Lexical structure, word semantics, word formation. Tubingen: Narr. 2002. Lorge. Michail West. A General Service List Of English Words. 2009 aprel 3. English Lexicology: tutorial / O. L. Il'ienko, I. A. Kamenieva, Ye. S. Moshlagh; O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. – Kharkiv: Publishing House I. Ivanchenka, 2020. XI. Qo'shimcha adabiyotlar 1. X. Xakimov, F. Seit-asap. A course in english lexicology. O'quv qo'llama. O'ZBEKISTON DAVLAT JAHON TILLARI UNIVERSITETI. – 2020. – 139b. 2. Лексикология английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз./Р.З. Гинзбург, С.С. Хидкель, Г.Ю. Князева и А.А. Санкин. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: Высш. школа, 1979. — 269 с 3. Е. В. Семенова, Н.В. Немчинова Лексикология английского языка. Изд. 2-е испр. и доп. Красноярск: Сибирский федеральный ун-т, 2019. 152 с. 4. И.В. ЗЫКОВА. ПРАКТИЧЕСКИЙ КУРС АНГЛИЙСКОЙ ЛЕКСИКОЛОГИИ. 3-издание, М: Изд. центр "Академия". – 2008. – 288с. Аxborot manbalari